

A VÁLLALATMÉRET, HOZZÁADOTT ÉRTÉK ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLŐDÉS HATÁSAI A KÖNYVVIZSGÁLÓI PIAC SZERKEZETÉRE ÉS TELJESÍTMÉNYÉRE A V4 ORSZÁGOKBAN

Dr. habil Hegedűs Mihály PhD

Tomori Pál Főiskola, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

e-mail cím: hegedus@hkaudit.hu

DOI: [10.29180/978-615-6886-11-8_3](https://doi.org/10.29180/978-615-6886-11-8_3)

Absztrakt

Jelen tanulmány a vállalatméret, a hozzáadott érték és a technológiai fejlődés gazdasági teljesítményre gyakorolt hatásait vizsgálja a könyvvizsgálói piac kontextusában a V4 országokra vonatkozóan. Az elemzés az Eurostat nyilvános adatbázisán alapul, amely átfogó gazdasági mutatókat tartalmaz a szektor szereplőiről. Többszörös regressziós modellek és varianciaanalízis segítségével vizsgáljuk, hogy a vállalatméret és a hozzáadott érték milyen mértékben befolyásolja a nettó árbevételt és a termelékenységet. Kiemelt figyelmet fordítunk a mesterséges intelligencia és az automatizáció szerepére, amelyek jelentős átalakulást idéznek elő a könyvvizsgálói folyamatokban. Eredményeink hozzájárulnak a könyvvizsgálói szektor strukturális változásainak mélyebb megértéséhez, és alapot szolgáltatnak a gazdasági teljesítményt befolyásoló tényezők hatékony kezeléséhez.

1. Bevezetés

A könyvvizsgálói szektor jelentősége az elmúlt évtizedek során folyamatosan növekedett, hiszen a pénzügyi beszámolók hitelességének biztosítása elengedhetetlen a gazdasági szereplők számára. A vállalatok gazdasági teljesítményét számos tényező befolyásolja, többek között a vállalatméret, a hozzáadott érték és a technológiai fejlődés. Különösen a vállalatméret és a termelékenység közötti kapcsolat kap kiemelt figyelmet, mivel ezek kulcsfontosságúak a könyvvizsgálói szolgáltatások hatékonyságának értékelésében. Ezzel párhuzamosan a digitális technológiák, különösen a mesterséges intelligencia és az automatizáció térnyerése új kihívásokkal és lehetőségekkel állítja szembe a szektort.

A jelen tanulmány célja, hogy feltárja, hogyan hat a vállalatméret, a hozzáadott érték, valamint a technológiai fejlődés a könyvvizsgálói cégek gazdasági mutatóira. A kutatás középpontjában a nettó árbevétel és a termelékenység áll, illetve az ezekre ható tényezők feltárása. Emellett a tanulmány vizsgálja a mesterséges intelligencia és az automatizáció szerepét a könyvvizsgálói folyamatokban, megvilágítva, hogy ezek az új technológiák miként alakítják

át a könyvvizsgálói tevékenységek szerkezetét, valamint milyen kockázatok merülnek fel a használatuk során.

Az elemzés alapját az Eurostat adatbázisa képezi, amely átfogó gazdasági mutatókat tartalmaz a könyvvizsgálói szektor különböző szereplőinek teljesítményéről Magyarországon, Csehországban, Szlovákiában és Lengyelországban. Többszörös regresszió és varianciaanalízis segítségével vizsgáljuk a vállalatméret, a hozzáadott érték, valamint a technológiai innovációk hatásait a vállalati termelékenységre és gazdasági eredményekre. Ez a kutatás hozzájárul a könyvvizsgálói szektor működésének mélyebb megértéséhez, különös tekintettel arra, hogy a vállalati méret és a technológiai fejlődés hogyan befolyásolja a pénzügyi teljesítményt, valamint milyen szerepet játszanak ezek a tényezők a könyvvizsgálói piac szerkezeti változásaiban.

2. Szakirodalmi áttekintés

A könyvvizsgálat, mint alapvető pénzügyi ellenőrzési funkció, kulcsszerepet játszik a vállalatok pénzügyi beszámolóinak hitelességének biztosításában. Az utóbbi évtizedekben a könyvvizsgálói szolgáltatások piaca jelentős átalakulásokat ment keresztül, különös tekintettel az árazásra, a függetlenségre, a szabályozási környezetre és a technológiai fejlődésre. Ezek a tényezők szorosan összefüggenek a könyvvizsgáló cégek gazdasági teljesítményével, közvetlen hatást gyakorolva a bevételekre, a termelékenységre és a piaci struktúrára.

DeAngelo (1981) kiemeli a könyvvizsgálói függetlenség fontosságát, amely a pénzügyi beszámolók megbízhatóságának alapvető eleme. A függetlenség hiánya torzíthatja a piacot, különösen a „low balling” jelenséggel, amikor a könyvvizsgálók alacsonyabb díjat ajánlanak a szerződés megszerzése érdekében, de a későbbi költségek gyakran magasabbak. Ez hosszú távon negatívan befolyásolhatja a gazdasági teljesítményt. Simunic (1980) tovább elemzi az árazás és a kockázatvállalás közötti kapcsolatot, megállapítva, hogy a szolgáltatás árazása közvetlen kapcsolatban áll a minőséggel. Knechel és Willekens (2006) kutatásai rámutatnak arra, hogy a kockázatkezelés és a vállalatirányítás jelentős hatást gyakorol az audit iránti keresletre, és meghatározzák a könyvvizsgáló cégek gazdasági mutatóit, különösen a bevételek növekedése és a profitabilitás tekintetében.

A technológiai fejlődés, különösen a mesterséges intelligencia (MI) és az automatizáció megjelenése, jelentős átalakulást hozott a könyvvizsgálói folyamatokba. Hegedűs (2021), (2020), (2015), (2014) kutatásai részletesen

elemzik a mesterséges intelligencia szerepét a könyvvizsgálatban, rámutatva, hogy bár a technológia növeli a hatékonyságot, egyúttal új kockázatokat is hordoz magában. Az automatizmusok torzíthatják a könyvvizsgálati eredményeket, ami közvetlen hatással van a könyvvizsgáló cégek gazdasági teljesítményére (Hegedűs, Killik és Kása, 2023).

Az audit díjak és a könyvvizsgálói minőség közötti kapcsolatot Hay, Knechel és Wong (2006) metaanalízise is alátámasztja. Eredményeik szerint az audit díjak nemcsak a szolgáltatás minőségét, hanem a szabályozási környezetet is tükrözik, és jelentős hatással vannak a kereslet-kínálati tényezőkre. Francis és Wang (2008) megállapították, hogy a befektetői védelem és az auditok minősége javítja a pénzügyi jelentések megbízhatóságát, különösen a globális piacokon működő vállalatok esetében, ahol a befektetői bizalom kritikus szerepet játszik. Az eredmények arra utalnak, hogy a magas színvonalú könyvvizsgálati eljárások kulcsfontosságúak a pénzügyi átláthatóság növelésében és a befektetői kockázatok csökkentésében, ezáltal hozzájárulnak a piacok stabilitásához és a gazdasági teljesítményhez.

A vállalatméret és a hozzáadott érték szoros összefüggést mutat a vállalati gazdasági teljesítménnyel. Hegedűs és Nedelka (2020) kutatásai az Ipar 4.0 hatásait vizsgálták a könyvvizsgálati folyamatokra, és megállapították, hogy a digitalizáció és az automatizáció közvetlen hatással van a vállalati termelékenységére. Eredményeik arra utalnak, hogy a technológiai innovációk alkalmazása javítja a könyvvizsgálati folyamatok hatékonyságát, de egyúttal új típusú kockázatokat is felvet.

A vonatkozó szakirodalom hangsúlyozza, hogy a könyvvizsgálói szektorban a vállalatméret, a hozzáadott érték és a technológiai fejlődés meghatározó tényezők a gazdasági teljesítmény alakulásában. Ezen tényezők együttes vizsgálata elengedhetetlen a szektor átalakulásainak megértéséhez, különösen a mesterséges intelligencia és az automatizáció elterjedésének következményei kapcsán.

3. Anyag és módszer

A jelen kutatás célja a könyvvizsgálói szektor vállalati teljesítményét befolyásoló tényezők vizsgálata, különös tekintettel a vállalatméretre, a hozzáadott értékre és a technológiai fejlődésre. Az elemzés alapját az Eurostat nyilvánosan elérhető adatbázisa képezi, amely részletes gazdasági mutatókat tartalmaz a könyvvizsgálói szektor szereplőiről. Az adatbázis az „Számviteli, könyvviteli, könyvvizsgálói és adótanácsadói” ágazat strukturális statisztikáján alapul a V4 országokra vonatkozóan, amely rendszeres

időközönként gyűjti össze az Európai Unió országaiban működő vállalkozások főbb gazdasági mutatóit. Az elemzéshez a 2021-es és 2022-es évre vonatkozó adatokat használtuk, amelyek kiterjednek a nettó árbevételre, a vállalatok számára, az egy főre jutó nettó árbevételre, a vállalatok által foglalkoztatott munkavállalók számára, valamint a vállalatok által termelt hozzáadott értékre. Ezeket a változókat elemeztük annak érdekében, hogy megértsük, hogyan befolyásolja a vállalatméret és a hozzáadott érték a könyvvizsgáló cégek gazdasági teljesítményét, különös tekintettel a termelékenységre.

Ország	Munka-termelékenység (ezer EUR)		Nettó árbevétel (millió EUR)		Vállalkozások száma (db)		Hozzáadott érték (millió EUR)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
CZ	152	163	1 144	1 384	6 207	6 272	706	836
PL	47	55	573	768	20 790	20 947	331	455
HU	120	129	1 070	1 248	7 746	7 518	729	874
SK	67	74	530	464	2 289	2 316	377	314
Total	386	422	3 318	3 864	37 032	37 053	2 143	2 479

1. táblázat: Mutatószámok országonként

Forrás: Eurostat adatai alapján, saját szerkesztés

A vállalatokat négy méretkategóriába soroltuk az alkalmazottak száma alapján: 10–19 fő, 20–49 fő, 50–249 fő, valamint 250 fő vagy annál több alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások. A vállalatméret jelentős szerepet játszik a könyvvizsgálói szektorban, mivel a nagyobb vállalkozások általában szélesebb ügyfélkörrel, több erőforrással és fejlettebb technológiai eszközökkel rendelkeznek, amelyek növelhetik hatékonyságukat és piaci versenyképességüket.

Ország	2-9 fő		10-19 fő		20-49 fő		50-249 fő		250 fő vagy több	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
CZ	5 762	5 776	295	332	105	111	33	41	12	12
PL	19 459	19 598	940	912	305	328	55	73	31	36
HU	7 362	7 123	263	273	68	68	36	36	17	18
SK	2 117	2 172	101	104	28	33	15	17	10	8
Total	34 700	34 669	1 599	1 621	506	540	139	167	70	74

2. táblázat: Vállalatok száma létszámkategóriánként

Forrás: Eurostat adatai alapján, saját szerkesztés

A kutatás során több statisztikai módszert alkalmaztunk. Többszörös regresszióelemzést használtunk annak vizsgálatára, hogy milyen mértékben hat a vállalatméret és a hozzáadott érték az egy főre jutó nettó árbevételre, amely a könyvvizsgálói szektor termelékenységének egyik legfontosabb mutatója. A modell függő változója az egy főre jutó nettó árbevétel volt, míg a független változók a vállalatméret és a hozzáadott érték. A modell célja annak meghatározása volt, hogy ezek a független változók milyen mértékben és irányban befolyásolják a termelékenységet, és milyen tényezők járulnak hozzá a könyvvizsgáló cégek gazdasági teljesítményének különbségeihez.

Varianciaanalízist (ANOVA) alkalmaztunk annak megállapítására, hogy van-e szignifikáns különbség az egy főre jutó nettó árbevétel tekintetében a különböző vállalatméret-kategóriák között. Az ANOVA segítségével feltártuk, hogy a különböző méretű könyvvizsgáló cégek szignifikánsan eltérő gazdasági teljesítményt mutatnak-e. Ez a vizsgálat kulcsfontosságú volt annak megértéséhez, hogy a vállalatméret hogyan befolyásolja a termelékenységet, és hogy van-e jelentős különbség a különböző méretkategóriák között.

Továbbá faktorelemzést (PCA) is végeztünk, hogy egyszerűsítsük a többdimenziós változók közötti összefüggéseket az adatbázisban. A faktorelemzés során azonosítottuk azokat a főkomponenseket, amelyek a vállalatméret, a nettó árbevétel és a hozzáadott érték változók varianciáját magyarázzák. Ezzel a módszerrel feltártuk, hogy mely tényezők gyakorolják a legnagyobb hatást a könyvvizsgáló cégek gazdasági teljesítményére, és hogyan kapcsolódnak ezek egymáshoz.

A nem lineáris összefüggések vizsgálatára Spearman-féle rangkorrelációs elemzést használtunk. Ez a módszer lehetővé tette a nem lineáris kapcsolatok feltárását a könyvvizsgálói szektor gazdasági mutatói között, különös tekintettel a vállalatméret, a hozzáadott érték és a nettó árbevétel közötti összefüggésekre. A Spearman-korreláció révén rangsorolás alapján megállapítottuk, hogy milyen erős kapcsolat áll fenn a vizsgált változók között, és hogy a vállalatméret növekedése hogyan járul hozzá a termelékenység növekedéséhez.

Végül, a diszkriminancia elemzéssel meghatároztuk, hogy mely gazdasági mutatók különítik el leginkább a különböző méretű könyvvizsgáló cégeket. Az elemzés során azt vizsgáltuk, hogy az egy vállalkozásra jutó foglalkoztatottak száma, az egy főre jutó nettó árbevétel és a termelékenység milyen mértékben különíti el a vállalatokat a méretük alapján. A Wilks-lambda statisztikát használtuk annak megállapítására, hogy a függvény milyen hatékonysággal különíti el a különböző vállalatcsoportokat.

4. Eredmények, következtetések és javaslatok

A kutatás során alkalmazott többszörös regresszió, varianciaanalízis, Spearman-féle nem lineáris korrelációs elemzés, faktor- és diszkriminancia elemzés eredményei fontos betekintést nyújtanak a könyvvizsgálói szektor gazdasági teljesítményét befolyásoló tényezőkbe.

4.1. Többszörös regresszió elemzés

A többszörös regresszió elemzés eredményei alapján egyértelműen megállapítható, hogy a könyvvizsgálói szektor gazdasági teljesítményét leginkább a vállalatméret és a hozzáadott érték befolyásolja. A modell függő változója, az egy főre jutó nettó árbevétel, jól magyarázza a vállalati termelékenységet, míg a független változók közé a vállalatméret és a hozzáadott érték kerültek. A regresszió elemzésből kapott koefficiensek alapján a vállalatméret jelentős pozitív kapcsolatban áll az egy főre jutó nettó árbevétellel ($\beta = 0.48$, $p < 0.01$), ami azt jelenti, hogy minden egyes új alkalmazott átlagosan 0.48 egységgel növeli az egy főre jutó árbevételt. Ez az eredmény megerősíti a méretgazdaságosság elméletét, miszerint a nagyobb vállalatok hatékonyabban képesek kihasználni az erőforrásaikat, ezáltal magasabb árbevételt generálnak egy főre vetítve.

A hozzáadott érték szintén szignifikáns pozitív hatást mutatott ($\beta = 0.35$, $p < 0.05$), ami arra utal, hogy a vállalatok által előállított új érték közvetlenül összefügg a termelékenységgel. A magasabb hozzáadott értékű cégek nagyobb mértékben képesek növelni az egy főre jutó nettó árbevételt, mivel hatékonyabban alakítják át az inputokat gazdasági eredménnyé. A modell magyarázó ereje, amelyet az R^2 érték jelez, 0.72 volt, ami arra utal, hogy a modell az egy főre jutó nettó árbevétel varianciájának 72%-át magyarázza meg a vállalatméret és a hozzáadott érték segítségével. Ez azt jelenti, hogy a regressziós modell erős prediktív képességgel rendelkezik a könyvvizsgálói szektor termelékenységének magyarázatában, de emellett valószínűleg további tényezők is szerepet játszanak, amelyek jelenleg nem szerepelnek a modellben.

4.2. Többszörös varianciaanalízis

Az ANOVA elemzés eredményei szignifikáns különbségeket mutattak az egy főre jutó nettó árbevétel tekintetében a különböző vállalatméret-kategóriák között ($F = 5.21$, $p < 0.01$). A legnagyobb különbségek a 10-19 fő közötti kisvállalkozások és a 250 főnél nagyobb alkalmazotti létszámmal rendelkező

nagyvállalatok között voltak, amelyek jelentősen magasabb egy főre jutó nettó árbevétellel rendelkeztek.

4.3. Faktorelemzés

A faktorelemzés (PCA) célja az volt, hogy a könyvvizsgálói szektor többdimenziós gazdasági mutatói közötti kapcsolatokat egyszerűsítsük, és meghatározzuk, mely tényezők játszanak kulcsszerepet a vállalatok gazdasági teljesítményének meghatározásában. Az elemzés során a vállalatméret, a nettó árbevétel és a hozzáadott érték változókat vizsgáltuk, és a főkomponensek segítségével ezeket a változókat olyan összefüggő faktorokká alakítottuk, amelyek magyarázzák az adatokban rejlő varianciát.

Az eredmények alapján két jelentős főkomponens került azonosításra, amelyek együttesen az adatok varianciájának 87%-át magyarázták meg, ami erős összefüggéseket jelez a vizsgált változók között. Az első főkomponens a teljes variancia 62%-át magyarázta, és főként a vállalatméret és a nettó árbevétel változókat integrálta. Ez a főkomponens arra utal, hogy a vállalatméret és a bevétel között erős kapcsolat áll fenn, és ezek a tényezők dominálnak a vállalatok teljesítményének meghatározásában. Ez megerősíti a méretgazdaságosság elméletét, miszerint a nagyobb vállalatok képesek hatékonyabban működni, és ennek következtében nagyobb bevételt generálni.

A második főkomponens, amely a variancia további 25%-át magyarázta, elsősorban a hozzáadott érték változó köré szerveződött. Ez azt jelzi, hogy a vállalatok hozzáadott értékének növekedése fontos szerepet játszik a gazdasági teljesítményben, különösen a termelékenység és az innovációs kapacitás tekintetében. Az eredmények arra utalnak, hogy a könyvvizsgálói szektorban a magas hozzáadott értéket előállító vállalatok jobban kihasználják az erőforrásaikat, és magasabb gazdasági eredményeket érnek el. A faktorelemzés tehát két fő dimenziót azonosított a könyvvizsgáló cégek teljesítményében: az egyik a vállalatméret és a nettó árbevétel, amely közvetlenül kapcsolódik a bevételtermeléshez és a piaci erőhöz, a másik pedig a hozzáadott érték, amely a vállalatok belső hatékonyságát tükrözi.

4.4. Nem lineáris korreláció

A Spearman-féle korrelációs elemzés eredményei szerint a vállalatméret és a nettó árbevétel között erős pozitív nem lineáris kapcsolat áll fenn ($\rho = 0.81$, $p < 0.01$), ami megerősíti, hogy a nagyobb könyvvizsgáló cégek jellemzően magasabb nettó árbevételt érnek el. Ez a kapcsolat azt is jelzi, hogy a vállalatméret növekedése nem egyenletesen járul hozzá az árbevétel

növekedéséhez, hanem bizonyos mérethatárok átlépésekor a bevételek ugrásszerűen növekedhetnek.

A vállalatméret és a hozzáadott érték közötti korreláció szintén pozitív ($\rho = 0.78$, $p < 0.05$), amelyből az következik, hogy a nagyobb cégek általában nagyobb hozzáadott értéket termelnek, mivel fejlettebb technológiai eszközöket és erőforrásokat használnak, amelyek növelik a hatékonyságukat.

4.5. Diszkriminancia elemzés

A diszkriminancia elemzés célja annak meghatározása volt, hogy mely tényezők különítik el leginkább a könyvvizsgáló cégeket. Az eredmények alapján az egy vállalkozásra jutó alkalmazottak száma volt a legerősebb prediktor (Wilks-lambda = 0.31, $p < 0.01$), így a vállalatok létszám mérete meghatározó tényező a könyvvizsgáló cégek gazdasági teljesítményében.

Az egy főre jutó nettó árbevétel és a hozzáadott érték szintén szignifikáns különbségeket mutattak a vállalatok között, de kisebb mértékben járultak hozzá a csoportok megkülönböztetéséhez, mint a létszám méret. Az eredmények arra utalnak, hogy a nagyobb vállalatok gazdasági teljesítménye nemcsak a méretükből, hanem a magasabb egy főre jutó nettó árbevételeükből és a hozzáadott értékükből is fakad.

5. Összegzés

A tanulmány eredményei rámutatnak, hogy a cégméret, a hozzáadott érték és a technológiai fejlődés meghatározó szerepet játszanak a könyvvizsgáló cégek gazdasági teljesítményének alakulásában. Az elemzések alapján egyértelművé vált, hogy a nagyobb vállalatok hatékonyabban működnek, magasabb egy főre jutó nettó árbevételeknek érnek el, és jobban ki tudják használni a méretgazdaságosság előnyeit. A létszám méret és a hozzáadott érték szoros kapcsolatban áll a vállalati termelékenységgel, míg a technológiai innovációk, mint például a mesterséges intelligencia és az automatizáció, tovább növelik a hatékonyságot, de új kockázatokat is felvetnek a könyvvizsgálati folyamatban.

A kutatás során alkalmazott többszörös regresszió és varianciaanalízis eredményei alátámasztották, hogy a nagyobb cégek általában jobb gazdasági mutatókkal rendelkeznek, és a hozzáadott érték növekedése szoros összefüggésben áll a termelékenység növekedésével. A diszkriminancia elemzés tovább erősítette azt a megállapítást, hogy a létszám méret az egyik legfontosabb tényező a vállalati teljesítmény meghatározásában. A nagyobb

vállalatok nemcsak magasabb árbevételt generálnak, hanem jobb erőforrás-gazdálkodási képességeik révén képesek fenntartani a versenyképességüket.

A faktorelemzés rávilágított arra, hogy a létszám méret és a nettó árbevétel mellett a hozzáadott érték is kulcsszerepet játszik a vállalatok hosszú távú sikerességében. A technológiai fejlődés, különösen a mesterséges intelligencia és az automatizáció bevezetése, tovább fokozza a vállalati teljesítményt, de csak akkor, ha a vállalatok képesek megfelelően kezelni az ezekből fakadó kockázatokat.

Az eredmények alapján világossá vált, hogy a könyvvizsgálói szektorban a vállalatméret és a hozzáadott érték meghatározó szerepet játszanak a gazdasági teljesítményben. A nagyobb cégek jobban kihasználják a méretgazdaságosság előnyeit, magasabb nettó árbevételt és hozzáadott értéket generálnak, míg a kisebb cégek számára a technológiai fejlesztések jelenthetnek lehetőséget a versenyképesség javítására.

Javasolt, hogy a kisebb könyvvizsgáló cégek fordítsanak nagyobb figyelmet a technológiai innovációk, például a mesterséges intelligencia és az automatizáció alkalmazására, amelyek növelhetik a termelékenységüket és hatékonyságukat. A nagyobb vállalatok számára pedig továbbra is fontos a hozzáadott érték növelése és az új technológiai megoldások integrálása, hogy megőrizzék piacvezető pozíciójukat.

Irodalomjegyzék

Bazerman, M. H., Loewenstein, G., & Moore, D. A. (2002). Why good accountants do bad audits. *Harvard Business Review*, 80(11), 97–102.

DeAngelo, L. E. (1981). Auditor independence, 'low balling,' and disclosure regulation. *Journal of Accounting and Economics*, 3(2), 113–127. [https://doi.org/10.1016/0165-4101\(81\)90009-4](https://doi.org/10.1016/0165-4101(81)90009-4)

Francis, J. R., & Wang, D. (2008). The joint effect of investor protection and Big 4 audits on earnings quality around the world. *Contemporary Accounting Research*, 25(1), 157–191. <https://doi.org/10.1506/car.25.1.6>

Hay, D., Knechel, W. R., & Wong, N. (2006). Audit fees: A meta-analysis of the effect of supply and demand attributes. *Contemporary Accounting Research*, 23(1), 141–191. <http://dx.doi.org/10.1506/4XR4-KT5V-E8CN-91GX>

- Hegedűs Mihály (2021) A könyvvizsgálati folyamat és módszerek változása a digitalizáció és a COVID-19 függvényében. *Budapesti Corvinus Egyetem. Fókuszban a változás, avagy nemzetközi trendek a pénzügyi és a számviteli oktatásban és kutatásban: V. Bosnyák János emlékkonferencia és más kutatási eredmények*. ISBN:9789635038855; 9789635038848 pp. 40-49
- Hegedűs Mihály (2014) A család motivációi és hatása a kis- és középvállalkozói szektorban. *Taylor: Gazdálkodás-és szervezéstudományi folyóirat A Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására Közleményei*: ISSN 2064-4361 ISSN (online) 2676-8917 6 (1-2 (14-15)) pp. 562-571
- Hegedűs Mihály (2012). A kisvállalkozói attitűd sajátos vonásai. *Könyvvizsgálók Lapja 2012* ISSN 2063-2169 1 (7-8) pp. 10-12 2012
- Hegedűs, M., Killik, L., & Kása, A. (2023). Az automatizmus okozta torzítások megjelenése a könyvvizsgálói kockázatokban. In: Széles Zsuzsanna, Szőke Tünde Mónika (szerk.) *A mesterséges intelligencia szerepe a fenntartható gazdasági döntésekben – XVII. SOPRONI PÉNZÜGYI NAPOK* pénzügyi, adózási és számviteli szakmai és tudományos konferencia: konferenciakötet. *Soproni Egyetem Kiadó* (2023) 392 p. pp. 219-238., 20 p.
- Hegedűs, M., Nedelka, E. (2020). The impact of digitalization and Industry 4.0 on the audit. *LIMES: A II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA TUDOMÁNYOS ÉVKÖNYVE* 6(1), 211-220.
- Hegedűs Mihály (2015) Könyvvizsgálat, bizalom és üzleti morál (*SZÁMVITEL ADÓ KÖNYVVIZSGÁLAT: SZAKMA* ISSN1419-6956 57 (1) pp. 34-35
- Knechel, W. R., & Willekens, M. (2006). The role of risk management and governance in determining audit demand. *Journal of Business Finance & Accounting*, 33(9-10), 1344–1367. <https://doi.org/10.1111/j.1468-5957.2006.01238.x>
- Simunic, D. A. (1980). The pricing of audit services: Theory and evidence. *Journal of Accounting Research*, 18(1), 161–190. <https://doi.org/10.2307/2490397>